

Från Lou-lan mot söder utförde jag därpå en nivel-
lering, som visade tillvaron av en depression i öknens
norra del. Höjdskillnaden mellan utgångspunkten vid
mitt läger i Lou-lan och Kara-koschuns nordligaste
sjöstrand uppgick till föga mer än 2 meter. Lop-
öknen visade sig sålunda i stort sett vara nästan lika
horisontal och jämn som en havsyta. Den var täckt av
i sjöar avsatta sediment av olika ålder och av vinden
modellerade till de egendomliga "jardangs" vi lärt
känna i det föregående. Stora vidder av äldre sjöbot-
ten bestodo också av "schor" eller salthaltig, till tegel-
hårda flak och åsar stelnad lera.

Sedan jag efter kartläggningen av Kuruk-darias
torra bädd, undersökningarna kring Lou-lan och navi-
gationerna med kanoter och andra farkoster på de
flesta av Tarimdeltats armar och sjöar samt fram-
trängandet på Kara-koschun så långt man kunde
komma innan vassbestånden blevo ogenomträngliga
och sedan jag också korsat den gamla Lop-nor-depres-
sionens nordöstligaste vik — hade jag samlat en erfa-
renhet och vunnit en överblick över hela området, som
tillät mig att uppställa följande teori:

I ett ökenland, vars yta praktiskt taget är lika jämn
som havets, måste det rinnande vattnet vara ytterst
känsligt för även de minsta nivåförändringar. Under
de geologiskt talat korta perioder av halvtannat årtu-
sende, varom här är fråga, kunna sekulära nivåför-
ändringar, framkallade av rörelser i jordskorpan, icke
spela någon märkbar roll. Slutsjöns periodiska vand-